

EUROPEISKA KOMMISSIONENS SVAR

PÅ EUROPEISKA REVISIONSRÄTTENS
SÄRSKILDA RAPPORT

**Åtgärderna för att bredda deltagandet i
Horisont 2020** var väl utformade, men hållbara
förändringar kräver framför allt insatser från
nationella myndigheter

Innehåll

SAMMANFATTNING (punkterna I–X).....	2
INLEDNING (punkterna 1–11).....	3
REVISIONENS INRIKTNING OCH OMFATTNING SAMT REVISIONSMETOD (punkterna 12–16).....	4
IAKTTAGELSER (punkterna 17–86).....	4
SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER (punkterna 87–99).....	9
Rekommendation 1 – Utnyttja enheten för politiskt stöd bättre.....	9
Rekommendation 2 – Sträva efter ett mer balanserat deltagande bland de länder som omfattas av breddningsåtgärderna.....	10
Rekommendation 3 – Underlätta tillgången till kompletterande finansiering i rätt tid.....	10
Rekommendation 4 – Stärka de projektansvarigas kapacitet att utnyttja sina forskningsresultat.....	10
Rekommendation 5 – Förbättra övervakningen av åtgärderna för breddat deltagande.....	11

I detta dokument presenteras Europeiska kommissionens svar på iakttagelserna i en särskild rapport från Europeiska revisionsrätten i enlighet med artikel 259 i [budgetförordningen](#). Dokumentet ska offentliggöras tillsammans med den särskilda rapporten.

SAMMANFATTNING (punkterna I–X)

Kommissionens svar:

I. Skapandet av ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft är nära kopplat till forskning och innovation (Fol). Kommissionen har därför ägnat särskild uppmärksamhet åt Fol i EU:s ramprogram, dvs. det nuvarande Horisont Europa-programmet (2021–2027) och det tidigare Horisont 2020-programmet (2014–2020).

II. Sedan 1984 har nio ramprogram godkänts. Kommissionen har ända från början följt upp medlemsstaternas deltagande i ramprogrammen. Kommissionen har härvidlag ringat in skillnader mellan medlemsstaternas deltagande och har arbetat för att komma till rätta med dessa skillnader sedan ramprogrammet Horisont 2020.

Genom det nuvarande ramprogrammet fortsätter kommissionen det arbete som inleddes i Horisont 2020 för att förstärka deltagandet från de medlemsstaters sida som har låga resultat på detta område. Syftet med de åtgärder som kommissionen har vidtagit – breddningsåtgärder – är att medlemsstaterna ska stärka sin potential att med lyckat resultat kunna delta i Fol-processer, främja nätverksbyggande och tillgång till spetskompetens.

Syftet är också att ge deltagarna i programmet möjlighet att uppgradera sina Fol-system för att göra dem starkare så att EU som helhet kan röra sig framåt tillsammans, i linje med de politiska målen för det europeiska forskningsområdet (ERA).

III. Kommissionen utformade och genomförde flera åtgärder inom ramen för Horisont 2020, nämligen följande:

Teaming (Samarbete): stödja/skapa kompetenscentrum som förebilder för att stimulera spetskompetens, nya investeringar och reformer av Fol-system.

Twinning (Partnersamverkan): utveckla spetskompetens inom utvalda Fol-områden, öka synligheten för forskningsinstitut och universitet och utveckla personalens kompetens.

ERA-professurer: hjälpa universitet eller forskningsorganisationer från stödberättigade länder att locka till sig och behålla högkvalitativa mänskliga resurser och hjälpa framstående forskare och deras grupper att bli banbrytande inom sina respektive områden.

Europeiskt samarbete inom vetenskap och teknik (Cost): ett gränsöverskridande vetenskapligt nätverk som hjälper framstående forskare och innovatörer att få tillgång till europeiska och internationella nätverk.

V. Breddningsåtgärderna inom Horisont 2020 har gett upphov till reformer och förändringar av de nationella Fol-systemen. De har också bidragit till att främja nya partnerskap och införa nya läroplaner för vetenskapliga ämnen, utöka nätverken och införa kollegial granskning av internationella publikationer.

Under de senaste åren har de länder som omfattas av breddningsåtgärderna utökat sitt deltagande i Horisont 2020. Breddningsåtgärderna utgjorde i genomsnitt 7,2 % av den totala budgeten för Horisont 2020 som anslagits hittills (en ökning från 5,5 % i sjunde ramprogrammet).

Kommissionen fortsätter sina bemödanden på detta område. Om åtgärderna ska få framgång är dock beroende av systemen på nationell eller regional nivå.

I förordningen om Horisont Europa anges att kommissionens bidrag ska avspeglas av medlemsstaterna som för detta ändamål ska” vidta proportionella åtgärder [...], med stöd av unionsfinansiering samt nationell och regional finansiering”¹.

VI. Enheten för politiskt stöd ger sedan 2015 medlemsstater och associerade länder inom Horisont Europa praktisk hjälp med att utforma, genomföra och utvärdera reformer som höjer kvaliteten på deras investeringar, politiska åtgärder och system i samband med forskning och innovation.

Enheten har lämnat rekommendationer till de länder som har ansökt om det. Rekommendationerna innehåller viktiga råd om hur länderna kan förbättra sina nationella FoU-system. Ansvaret för att genomföra rekommendationerna ligger hos de nationella myndigheterna.

VII. De breddningsåtgärder som finns sedan Horisont 2020 förväntas ge flera resultat i framtiden. Det är dock för tidigt att bedöma ändamålsenligheten hos de projekt som har genomförts eller fortfarande pågår.

VIII. De breddningsåtgärder som nämns ovan ger lovande resultat. Revisionsrättens rapport belyser dock några aspekter kring genomförandet av åtgärderna som kommissionen kommer att arbeta med. Kommissionens egen övervakning har även visat att det finns möjligheter att förbättra åtgärdernas resultat.

IX. Förordningen om inrättande av Horisont Europa (artikel 50) föreskriver ett antal regler för övervakning. Kommissionen kommer att inrätta ett system för att övervaka åtgärderna för breddat deltagande i enlighet med dessa regler.

X. Kommissionen godtar alla rekommendationer.

INLEDNING (punkterna 1–11)

Gemensamt svar på punkterna 01–05:

Skillnaderna i medlemsstaternas prestationsnivåer inom forskning och innovation är en komplex och mångfacetterad fråga som handlar om delat ansvar och har en europeisk, nationell och regional dimension. Genom Horisont 2020 infördes en rad riktade åtgärder inom programområdet ”spridning av spetskompetens och bredare deltagande” – som allmänt benämns ”breddningsåtgärder”. Ett belopp på 900 miljoner euro anslogs för verksamheter som teaming, twinning, ERA-professurer och Cost för att hjälpa länder som presterar sämre att höja sina prestationsnivåer inom forskning och innovation i allmänhet och med tiden underlätta ett bredare deltagande i ramprogrammen.

För Horisont Europa har medlagstiftarna enats om att öka andelen för detta insatsområde till 3,3 % av budgeten jämfört med cirka 1 % i Horisont 2020. Budgetökningen kommer att öka effekten av de planerade åtgärderna och bidra till att främja spetskompetens på ett bättre sätt i EU.

¹ Artikel 7.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695 av den 28 april 2021 om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, och om fastställande av dess regler för deltagande och spridning samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013.

Åtgärderna för spridning av spetskompetens och bredare deltagande bidrar i sin tur att bygga upp kapaciteten för forskning och innovation i länder som släpar efter. Åtgärderna förbättrar ländernas möjligheter till ett effektivt deltagande i transnationella FoU-processer och främjar nätverksarbete och tillgång till spetskompetens.

Deltagarna i programmet förväntas kunna uppgradera sina FoU-system för att stärka dem så att EU som helhet kan röra sig framåt tillsammans, i linje med de politiska målen för det europeiska forskningsområdet (ERA).

Inom Horisont Europa är målet för åtgärder som teaming, twinning, ERA-professurer, kompetensrörlighet och kompetenshöjande initiativ att bidra till att sprida spetskompetens, förbättra ledningskompetensen i fråga om forskning och innovation och bygga upp en stabil grund för samarbete med partner runt om i Europa. Kommissionen förväntar sig att ett välfungerande system med nationella kontaktpunkter kommer att ge potentiella stödmottagare möjlighet att få sina förslag förhandskontrollerade. Detta kommer att kompletteras av en kontaktförmedlingstjänst i syfte att sammanföra enheter som kan samarbeta. Tack var en ny särskild åtgärd ("hop on") kommer nya partner från de länder som omfattas av breddningsåtgärderna att kunna ansluta sig till pågående samverkansprojekt för forskning och innovation. Åtgärden kommer även att bidra till att bygga upp samarbetsförbindelser.

Både Horisont 2020 och Horisont Europa är spetskompetensbaserade och konkurrensutsatta program.

REVISIONENS INRIKTNING OCH OMFATTNING SAMT REVISIONSMETOD (punkterna 12–16)

Inga svar från kommissionen.

IAKTTAGELSER (punkterna 17–86)

Kommissionens svar:

28. Enheten för politiskt stöd inom ramen för Horisont 2020 har sedan 2015 gett medlemsstater och associerade länder inom Horisont 2020 praktisk hjälp med att utforma, genomföra och utvärdera reformer som höjer kvaliteten på deras investeringar i forskning och innovation, politiska åtgärder och system.

Enheten för politiskt stöd inom ramen för Horisont Europa inledde sin verksamhet i februari 2021 och fortsätter att arbeta med dessa åtgärder och ska på begäran från medlemsstaterna och de associerade länderna tillhandahålla god praxis, oberoende sakkunskap på hög nivå och vägledning. Enheten för politiskt stöd redogör regelbundet för sin verksamhet, som diskuteras i kommittén för det europeiska forskningsområdet och innovation.

32. Enheten för politiskt stöd är ett analysverktyg som föreslår rekommendationer. De berörda aktörerna kan vara negativt inställda till att genomföra rekommendationerna eftersom de är oroliga att de rådande förhållandena ska ändras. Detta kräver således politiskt ledarskap på nationell nivå.

Kommissionen noterar revisionsrättens påpekande och arbetar med detta. I 2019 års utvärdering av enheten för politiskt stöd drog kommissionen dock slutsatsen att råd från oberoende experter

och ömsesidigt lärande hjälpte beslutsfattarna att förstå sina Fol-system och se på dem ur ett bredare perspektiv. Utvärderingen bekräftade även att länderna verkligen har behov av den här typen av stöd, och stödet kommer därför att fortsätta under de kommande åren.

33. Kommissionen instämmer i revisionsrättens iakttagelse, men vill påpeka att den analyserade experternas rapporter om enheten för politiskt stöd efter deras kontroll av Fol-systemet i det berörda landet.

Dessa rapporter diskuteras därefter ingående med den berörda medlemsstaten på bilateral nivå för att sätta in experternas rekommendationer och iakttagelser i rätt sammanhang.

Medlemsstaterna uppmanas därför att agera utifrån rekommendationerna för att förbättra sina Fol-system.

35. Medlemsstaterna har det fulla ansvaret för genomförandet av de rekommendationer som experterna ger i sina rapporter.

Expertrapporterna från enheten för politiskt stöd diskuteras med den berörda medlemsstaten för att ge medlemsstaten möjlighet att framföra sina synpunkter och bedöma hur de föreslagna rekommendationerna kan genomföras på bästa sätt.

39. Rapporten om kommissionens utvärdering 2019 av enheten för politiskt stöd utfärdades som en förberedelse före utformningen av åtgärderna inom Horisont Europa. När omstruktureringen av enheten för politiskt stöd väl antagits inom ramen för Horisont Europa i februari 2021 beaktades genomförandet av rekommendationerna från utvärderingen i processen.

41. Enheten för politiskt stöd är ett verktyg för att hjälpa medlemsstaterna med deras reformprocesser, men kan även kompletteras med andra stödåtgärder.

GEMENSAMT SVAR PÅ PUNKTERNA 42–49: Sedan breddningsåtgärderna antogs övervakar kommissionen framstegen med de stödberättigade medlemsstaternas deltagande.

Även om dessa länder ännu inte har nått den deltagandenivå som kommissionen hoppats på finns förhoppningar om att åtgärderna ska ge resultat med tiden. De flesta projekt inom Horisont 2020 pågår fortfarande och åtgärder vidtas inom ramen för Horisont Europa.

När det gäller Horisont Europa fastställs följande princip i artikel 7.5 i förordningen:

”Programmet ska bistå de länder som omfattas av breddning av deltagandet för att öka deltagandet och för att främja en bred geografisk täckning inom samverkansprojekt, bland annat genom att sprida vetenskaplig spetskompetens, gynna nya samarbetsförbindelser, stimulera kompetensrörlighet och tillämpa artiklarna 24.2 och 50.5.

Medlemsstaterna ska för detta ändamål vidta proportionella åtgärder, bland annat genom attraktiva löner för forskare, med stöd av unionsfinansiering samt nationell och regional finansiering.

Särskild uppmärksamhet bör, beroende på situationen inom det berörda forsknings- och innovationsområdet, ägnas åt den geografiska balansen inom utvärderingspaneler och organ såsom styrelser och expertgrupper utan att spetskompetenskriterierna äventyras.”

50. Horisont 2020 och Horisont Europa är konkurrensutsatta program och inga landskvoter kan fastställas. Programmet bistår dock de länder som omfattas av breddningsåtgärderna för att öka deltagandet och för att främja en bred geografisk täckning (se svaret på punkt 42, artikel 7.5 i förordningen om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, om fastställande av dess regler för deltagande). Produktportföljen ökar, åtgärderna är mer mångsidiga och kommunikationsaktiviteternas inriktning har förbättrats, bland annat genom att nätverket för nationella kontaktpunkter har stärkts. Dessa förbättringar förväntas bidra till att ytterligare jämna

ut skillnaderna i deltagandet mellan de länder som omfattas av breddningsåtgärderna i Horisont Europa.

52. Revisionsrätten hänvisar till vissa aspekter i genomförandet av breddningsåtgärderna som härrör från rättens analys av de pågående projekt.

Dessa aspekter rör främst kapaciteten att bygga upp ett system som stöder vidareutveckling av forskning och innovation på nationell nivå i de länder som omfattas av breddningsåtgärderna.

Syftet med den första strategiska planen för Horisont Europa (2021–2024) är att stödja geografisk spridning, bygga upp nödvändig kapacitet för ett framgångsrikt deltagande i FoU-processen och främja nätverksarbete och tillgång till spetskompetens.

Dessa aspekter kommer att behandlas i det kommande arbetsprogrammet för Horisont Europa 2023–2024 när det gäller delen "breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet".

En portfölj med kompletterande åtgärder (arbetsprogrammet för Horisont Europa 2023–2024) som syftar till att bygga upp FoU-kapaciteten i de länder som omfattas av breddningsåtgärderna, även genom nationella och regionala reformer och FoU-investeringar, kommer att hjälpa dessa länder att utveckla sin konkurrensfördel på europeisk och internationell nivå.

Kapacitetsuppbyggnaden kommer att gå längre än ren vetenskaplig kapacitet, eftersom åtgärderna även omfattar utveckling av ledningskapacitet och administrativ kapacitet hos institutioner som siktar på att leda konsortier.

Teaming-åtgärderna kommer att skapa nya eller modernisera befintliga kompetenscentrum genom mycket nära och strategiska partnerskap med ledande institutioner utomlands. Effekten av detta kommer att förstärkas genom förhandsvillkoret att säkerställa kompletterande investeringar (särskilt avseende infrastruktur, byggnader och maskinvara) från strukturfonderna eller andra källor.

Åtgärderna kommer även att visa framgångarna med modern styrning och ledning och därigenom stimulera till generella reformer i den nationella FoU-strukturen.

PUNKT 57, ANDRA PUNKTSATSEN Enligt regelverket 2014–2020 för Eruf-finansiering är slutdatum för stödberättigande utgifter den 31 december 2023. Riktlinjerna för avslutande ger dock följande två möjligheter för insatser som samfinansieras med Eruf-medel och som inte kan avslutas till inlämningsdatumet för avslutandedokumentet (15 februari 2025):

- Icke fungerande projekt (dvs. projekt som inte fysiskt har avslutats eller inte har genomförts fullständigt) med en total kostnad över 2 miljoner euro får på vissa villkor avslutas ett år senare (den 15 februari 2026) med annan finansiering.
- Projekt med en total kostnad som överstiger 5 miljoner euro kan på vissa villkor fasas in i programperioden 2021–2027. Insatsen ska bestå av två identifierbara etapper och etapp 2 ska berättiga till stöd under programperioden 2021–2027 (dvs. den andra fasen ska uppfylla alla tillämpliga regler för programperioden 2021–2027 (artikel 118 i förordning (EU) 2021/1060). Sådana projekt får därför finansieras med medel från programperioden 2021–2027).

Svar på ruta 3 – Exempel på svårigheter som ett teaming-projekt haft med kompletterande Eruf-finansiering:

De förvaltande myndigheterna är skyldiga att visa tillbörlig aktsamhet under urvalet av insatser som ska få stöd från Eruf. Förseningarna orsakades av de komplexa förfarande som den förvaltande myndigheten krävde att stödmottagaren skulle genomgå och stödmottagarens besvär med att sammanställa och lämna in den nödvändiga dokumentationen.

59. Kommissionen har fastställt regler för övervakning och rapportering i förordningen om inrättande av Horisont Europa (artikel 50). Kommissionen kommer att löpande övervaka förvaltningen och genomförandet av programmet. Systemet för prestationsrapportering kommer att säkerställa att uppgifter för övervakning av programmets genomförande och resultat samlas in effektivt, på ett ändamålsenligt sätt och i god tid.

Kommissionen kommer därför att titta på de aspekter som behöver beaktas för övervakningen av de breddningsåtgärder som vidtas, vilket revisionsrätten påpekar i punkt 61.

GEMENSAMT SVAR PÅ PUNKTERNA 60 OCH 61:

Sedan april 2021 omfattas kompletterande finansiering av övervakningsprocessen, utöver förhandsbedömningen. Kommissionen började då begära rapporter om användningen av kompletterande finansiering i projektgranskningskedet och lägger således större vikt vid rapporteringen av sådan finansiering och att medlen används på ett transparent sätt.

63. Det är svårt att utforma breddningsåtgärder. Åtgärderna syftar till att väsentligt förbättra stödmottagarnas forskningsresultat inom ett valt vetenskapligt område och göra det enklare för dem att erhålla konkurrensutsatt finansiering. Rekrytering av internationell personal är en viktig faktor för att uppnå dessa mål. I detta avseende kräver kommissionen att forskare på hög nivå som rekryteras för genomförandet av detta program ska vara framstående inom sitt område och ha ledningserfarenhet inom ett visst forskningsområde, med dokumenterad erfarenhet av effektivt ledarskap.

Följande anges i artikel 7.5 i förordningen om Horisont Europa (2021–2027): "Medlemsstaterna ska för detta ändamål vidta proportionella åtgärder, bland annat genom attraktiva löner för forskare, med stöd av unionsfinansiering samt nationell och regional finansiering."

64. Såsom kommissionen fastställer i arbetsprogrammen för Horisont Europa kräver den att de länder som omfattas av breddningsåtgärderna tydligt ska beskriva det planerade ersättningspaketet för forskare på hög nivå och kriterierna för fastställandet av ersättningen samt forskarens uppgifter, ansvarsnivå och skyldigheter

65. Kommissionen ägnar särskild uppmärksamhet åt breddningsåtgärdernas hållbarhet inom ramen för arbetsprogrammen för Horisont Europa (2021–2027).

Kommissionen kräver härvidlag att sökande ska lämna in en investeringsplan med skriftliga åtaganden om kompletterande finansiering från den behöriga myndigheten/den regionala myndigheten eller privata källor om att avsätta ekonomiska resurser (t.ex. medel från program som samfinansieras av Eruf eller andra källor) för genomförandet av det framtida kompetenscentrumet, i synnerhet investeringar i infrastruktur och utrustning. Skriftliga åtaganden om kompletterande finansiering av projekt ingår i utvärderingen av förslaget.

För att stödmottagarna ska kunna generera inkomster genom att utnyttja sina forskningsresultat är det nödvändigt att den institution som omfattas av finansiering för breddat deltagande har en tillräckligt hög mognadsgrad.

68. Frågan om hur kompetenscentrumen ska bli självgående när deras EU-bidrag upphör diskuteras ingående under projektgranskningsmötena. Det ska även noteras att ett kompetenscentrum som är självgående inte står utanför systemet. Det är normalt att kompetenscentrumen fortsätter att vara verksamma inom en viss ram, t.ex. ett universitet eller ett forskningsinstitut. Det faktum att de flesta kompetenscentrum redan nu lyckas få konkurrensutsatt finansiering från olika källor, trots att projekten inte har slutförts ännu, visar att de är på god väg att bli självgående.

69. Spetskompetensstämplor beviljades endast teaming2-projektförslag som bedömdes ligga över kvalitetströskeln i den första förslagomgången för Horisont 2020. Projekten finansierades dock inte på grund av förslagsomgångens begränsade budget.

Enligt planerna kommer teaming-projekt att vara en av de åtgärder som beviljas spetskompetensstämplor inom Horisont Europa.

72. Gemenskapens informationstjänst för forskning och utveckling (CORDIS) har en bred och strukturerad offentlig katalog med projektinformation, t.ex. projektfaktablad, deltagare, rapporter, resultat och länkar till publikationer med fri tillgång.

Informationen tillhandahålls av projektstödmottagarna via "lagret för e-bidrag" och överförs månatligen till CORDIS. Rättsligt sett är dessutom alla instrument för breddat deltagande samordnings- och stödåtgärder, inte faktiska forsknings- eller innovationsåtgärder, vilket innebär att forskningsresultaten endast utgör en uppföljningsverksamhet som inte nödvändigtvis registreras i projektrapporterna.

76. Teaming-åtgärderna är utformade för att skapa nya eller modernisera befintliga kompetenscentrum genom mycket nära och strategiska partnerskap med ledande institutioner utomlands. När kompetenscentrumen väl har inrättats bör de fungera som fyrtorn med långtgående verkningar och bör tjäna som förebilder för att locka till sig de bästa talangerna. De bör även visa framgångarna med modern styrning och ledning och således främja allmänna reformer i den nationella FoU-strukturen.

I detta sammanhang förväntas de pågående åtgärderna ha betydande effekter i de länder som omfattas av breddningsåtgärderna.

77. ERA-professurer är utformade för att hjälpa universitet eller forskningsorganisationer från stödberättigade länder att locka till sig och behålla enastående mänskliga resurser under ledning av en framstående forskare och forskningsledare (ERA-professuren), och att genomföra strukturella förändringar för att uppnå spetskompetens på en hållbar grund.

I detta sammanhang förväntas de pågående åtgärderna ha betydande effekter i de länder som omfattas av breddningsåtgärderna.

GEMENSAMT SVAR PÅ PUNKTERNA 81–83:

I december 2021 offentliggjorde Europeiska genomförandeorganet för forskning (ERA) en rapport om spridning av spetskompetens och bredare deltagande. Rapporten innehöll några resultat från Horisont 2020 och beskrev framtidsutsikterna för Horisont Europa.

Rapporten ger insikter i effekterna av projekten för breddat deltagande inom ramen teaming-, twinning- och ERA-professuråtgärderna under Horisont 2020.

I rapporten redovisas och analyseras även de ekonomiska, sociala och vetenskapliga effekterna. I studien illustreras effektkedjan enligt strukturen för organisationsramen för Horisont Europa. I rapporten redovisas viktiga effekter som påvisats för åtgärderna teaming, twinning och ERA-professurer, styrka av uppgifter från enkätundersökningar. De viktigaste budskapen anges i slutsatserna och de slutliga rekommendationerna.

Kommissionen beaktar slutsatserna i denna rapport i utformningen av framtida politiska åtgärder och övervakning av programmet.

84. Kommissionen arbetar med att ta fram de bästa kritiska prestationsindikatorerna (KPI:er) för breddningsåtgärder under den närmaste framtiden och söker även mer mångsidiga sätt att visa projektens framgångar.

Såsom revisionsrätten påpekar har kommissionen genomfört enkätundersökningar bland stödmottagarna för att bedöma projektens framsteg och dra slutsatser om hur programmet utvecklas.

86. Kommissionen planerar att införa en ny åtgärd i den "breddningsportfölj" som introducerades i arbetsprogrammet 2023–2024 för att hjälpa stödmottagarna att sprida och utnyttja sina resultat. Uppföljningen efter finansieringsperiodens slut kommer att säkerställas genom systematiska konsekvensbedömningar av avslutade projekt efter en lämplig tidsperiod.

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER (punkterna 87–99)

Kommissionens svar:

87. Forskning- och innovationspolitiken kan endast förbättras om alla gör framsteg. EU:s Fol-system bör ha en mer inkluderande inställning där alla kan delta och där alla kan dra nytta av systemet. De befintliga skillnaderna mellan länder som är ledande inom forskning och innovation och länder som ligger efter kan avhjälpas genom investeringar i Fol och strukturpolitiska reformer.

Närmare kopplingar mellan Fol och institutionellt samarbete för att producera kunskap av hög kvalitet är en annan viktig aspekt för att bidra till att utjämna dessa skillnader.

Länder som inte har kommit så långt på Fol-området kommer även att kunna uppgradera sina Fol-system för att göra dem starkare så att hela EU kan göra framsteg tillsammans, genom att bygga på befintlig spetskompetens och koppla dessa länder till bredare nätverk. Alla tillgängliga medel måste mobiliseras och samordnas i detta syfte.

88. För att kommissionens åtgärder ska lyckas krävs engagemang från nationella och regionala system. De länder som omfattas av breddningsåtgärderna behöver göra framsteg med institutionella reformer och omställningsprocesser av sina Fol-system, även genom att mobilisera nationella investeringar i Fol-kapacitet och höja ribban för Fol-aktörernas kompetens, i partnerskap med framstående europeiska och internationella institutioner.

Rekommendation 1 – Utnyttja enheten för politiskt stöd bättre

1 A Kommissionen godtar rekommendationen.

1 B Kommissionen godtar den föreslagna rekommendationen att införa mekanismer (som "PSF Open") för att säkerställa att rekommendationerna från enhetens tidigare arbete med länderna genomförs, i linje med reformerna av den europeiska planeringsterminen och återhämtnings- och resiliensplanerna.

91. Som en fortsättning på Horisont 2020 är syftet med Horisont Europa att öka deltagandet av stödmottagare av breddningsåtgärder i ramprogrammet.

Kommissionen är medveten om revisionsrättens iakttagelser och kommer att agera i enlighet med dessa.

Rekommendation 2 – Sträva efter ett mer balanserat deltagande bland de länder som omfattas av breddningsåtgärderna

Kommissionen godtar rekommendationen och kommer att överväga möjliga åtgärder för att utveckla deltagandet av de länder som omfattas av breddningsåtgärderna.

94. Kommissionen har kontinuerligt uppmärksammat kompletterande finansiering för projekt för breddat deltagande (dvs. förhandskontroller). Kommissionen har nu dessutom utökat omfattningen av sin övervakning under projektens löptid. Kommissionen började begära rapporter om användningen av kompletterande finansiering i projektgranskningskedet och lägger således större vikt vid rapporteringen av sådan finansiering och att medlen används på ett transparent sätt.

Rekommendation 3 – Underlätta tillgången till kompletterande finansiering i rätt tid

Kommissionen godtar rekommendationen.

I artikel 73 i förordningen om gemensamma bestämmelser för unionsfonder som genomförs enligt delad förvaltning under programperioden 2021–2027 fastställs regler för de förvaltande myndigheternas urval av insatser. Punkt 4 i denna artikel innehåller särskilda bestämmelser om insatser som medfinansieras genom Horisont Europa eller har tilldelats en spetskompetensstämpel. Dessa bestämmelser kan underlätta och påskynda de förvaltande myndigheternas urval av insatser. Kommissionen arbetar för närvarande med att ta fram vägledning om samverkans effekter mellan Horisont Europa och Eruf (även om användning av spetskompetensstämpeln och teaming).

95. Merparten av de åtgärder som vidtogs under det tidigare Horisont 2020-programmet håller fortfarande på att genomföras.

Kommissionen fortsätter denna strävan i sitt nya ramprogram Horisont Europa och utnyttjar lärdomar från det föregående programmet samt rapporter och övervakning av pågående projekt.

96. Se kommissionens svar på punkt 72.

Rekommendation 4 – Stärka de projektansvarigas kapacitet att utnyttja sina forskningsresultat

4 A Kommissionen godtar rekommendationen.

4 B Kommissionen godtar rekommendationen.

4 C Kommissionen godtar rekommendationen.

98. Se kommissionens svar på punkt 59.

99. Kommissionen kommer att ta fram en enhetlig ram med kritiska prestationsindikatorerna för hela portföljen av breddningsåtgärder, med beaktande av de olika åtgärdernas specifika krav. Detta kommer att omfatta obligatorisk vägledning för stödmottagarna.

Rekommendation 5 – Förbättra övervakningen av åtgärderna för breddat deltagande

5 A Kommissionen godtar rekommendationen.

5 B Kommissionen godtar rekommendationen.